

ISSN 1729 – 536X

№ 3 (39) 2010

Издается с января 1998 г.

До 18 июля 2006 года

выходил под названием

«Вестник Павлодарского университета»

ИННОВАЦИЈАЛЫҚ ЕУРАЗИЯ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ХАБАРШЫСЫ

Ғылыми журнал

ВЕСТНИК ИННОВАЦИОННОГО
ЕВРАЗИЙСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Научный журнал

Павлодар

Құрылтайшы: «Инновациялық Еуразия университеті» ЖШС

Учредитель: ТОО «Инновационный Евразийский университет»

1998 жылдың желтоқсан айынан шыға бастады

Издаётся с декабря 1998 года

*****

Редакциялық алқа төрағасы –

Фрезоргер А. Д., техн. ғыл. докторы,
ҚР ғылымына еңбек сіңірген қайраткер

Редакциялық алқа төрағасының орынбасары -

Никитин Е. Б., вет. ғыл. докторы

Редакциялық алқа

ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМДАР

Фрезоргер Л.А., экон ғыл. докторы; Шеломенцева В.П., социол. ғыл. докторы; Елисеев В.М., экон. ғыл. канд.; Кашук Л.И., экон. ғыл. канд.; Арынова З.А., экон. ғыл. канд

ФИЛОЛОГИЯ ҒЫЛЫМДАРЫ

Шнайдер В.А., филол. ғыл. канд.; Саурбаев Р.Ж., филол. ғыл. канд.; Зенкова Т.В., филол. ғыл. канд.

ПЕДАГОГИКА ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯ

Әбдікәрімов Б.А., пед. ғыл. докторы; Россинский Ю.А., мед. ғыл. докторы; Сатынская А.К., пед. ғыл. канд.; Раклова Е.М., психол. ғыл. канд.

ҚОҒАМДЫҚ ҒЫЛЫМДАР

Силин А.Н., социол. ғыл. докторы; Симонов С.Г., социол. ғыл. докторы; Рудица Н.Б., социол. ғыл. канд.; Дуабеков Т.Д., заң ғыл. канд.; Сыздыкова Д.Т., филос. ғыл. канд.

ТЕХНИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМДАР

Энергетика

Глазырин А.И., техн. ғыл. докторы; Сальников В.Г., техн. ғыл. докторы; Никифоров В.С., техн. ғыл. докторы.; Иванова Е.В., техн. ғыл. докторы

Металлургия

Никитин Г.М., техн. ғыл. докторы; Ибраев И.К., техн. ғыл. докторы; Нұрмағанбетов Ж.О., техн. ғыл. докторы; Калиакпаров А.Г., техн. ғыл. канд.

Азық-түлік өнімдерінің технологиясы

Фрезоргер А.Д., техн. ғыл. докторы, Камербаев А.Ю., техн. ғыл. докторы, Гаврилова Н.Б., техн. ғыл. докторы

ВЕТЕРИНАРЛЫҚ ЖӘНЕ

АУЫЛШАРУАШЫЛЫҚ ҒЫЛЫМДАРЫ

Никитин Е. Б., вет. ғыл. докторы; Мұстафин А.О., вет. ғыл. докторы; Проскурина Л.И., вет. ғыл. докторы; Қанапьянов К.Е., а.-ш. ғыл. докторы; Төлеубаев Б.Ә., а.-ш. ғыл. канд; Омаров М.М., а.-ш. ғыл. канд.

ЖАРАТЫЛЫСТАНУ ҒЫЛЫМДАРЫ

Мубараков А.М., пед. ғыл. докторы; Исмоилов Д., физ-мат. ғыл. докторы; Қайдаров Қ.Қ., физ-мат. ғыл. канд.; Нұргалиев Ж.А., хим. ғыл. канд.; Химич Г.З., биол. ғыл. канд.

Председатель редакционного совета –

Фрезоргер А.Д., д-р техн. наук,
заслуженный деятель науки РК

Заместитель председателя редакционного совета

- Никитин Е.Б., д-р вет. наук

Редакционная коллегия

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Фрезоргер Л.А., д-р экон. наук; Шеломенцева В.П., д-р социол. наук; Елисеев В.М., канд. экон. наук; Кашук Л.И., канд. экон. наук; Арынова З.А. канд. экон. наук

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Шнайдер В.А., канд. филол. наук; Саурбаев Р.Ж., канд. филол. наук; Зенкова Т.В., канд. филол. наук

ПЕДАГОГИКА И ПСИХОЛОГИЯ

Абдыкаримов Б.А., д-р пед. наук; Россинский Ю.А., д-р мед. наук; Сатынская А.К., канд. пед. наук; Раклова Е.М., канд. психол. наук

ОБЩЕСТВЕННЫЕ НАУКИ

Силин А.Н., д-р социол. наук; Симонов С.Г., д-р социол. наук; Рудица Н.Б., канд. социол. наук; Дуабеков Т.Д., канд. юрид. наук; Сыздыкова Д.Т., канд. филос. наук

ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Энергетика

Глазырин А.И., д-р техн. наук; Сальников В.Г., д-р техн. наук; Никифоров В.С., д-р. техн. наук; Иванова Е.В., д-р техн. наук

Металлургия

Никитин Г.М., д-р техн. наук; Ибраев И.К., д-р техн. наук; Нурмағанбетов Ж.О., д-р техн. наук; Калиакпаров А.Г., канд. техн. наук

Технология продовольственных продуктов

Фрезоргер А.Д., д-р техн. наук, Камербаев А.Ю., д-р техн. наук; Гаврилова Н.Б., д-р техн. наук

ВЕТЕРИНАРНЫЕ

И СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ НАУКИ

Никитин Е.Б., д-р вет. наук; Мұстафин А.О., д-р вет. наук; Проскурина Л.И., д-р вет. наук; Конопьянов К.Е., д-р с.-х. наук; Тулеубаев Б.А., канд. с.-х. наук; Омаров М.М., канд. с.-х. наук

ЕСТЕСТВЕННЫЕ НАУКИ

Мубараков А.М., д-р пед. наук; Исмоилов Д., д-р физ-мат. наук; Қайдаров Қ.Қ., канд. физ-мат. наук; Нұргалиев Ж.А., канд. хим. наук; Химич Г.З., канд. биол. наук

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Кайдарова С.Е., Симонов С.Г. <i>Методологические проблемы привлекательности региона в системе государственной инвестиционной политики.....</i>	7
Карашаш Н.К., Симонов С.Г. <i>Экономическая безопасность в сфере предпринимательства .....</i>	10
Байкина М.М., Арынова З.А. <i>Особенности реализации проекта «Дорожная карта» в Павлодарской области .....</i>	13
Беспалый С.В., Фалеева Л.С. <i>Единая энергетическая система России и Казахстана как траектория устойчивого развития .....</i>	16
Алькенева Г.К., Кадырова А.С. <i>Обоснование интеграционного подхода к управлению формами взаимодействия в ресурсном обеспечении производственно-предпринимательских структур компании .....</i>	20
Сарсембекова С.Е. <i>Механизмы роста инновационного потенциала республики Казахстан и Павлодарской области.....</i>	24
Чуков В.А., Полищук Р.Ф. <i>Социальные последствия финансового кризиса в Павлодарской области .....</i>	30
Асылбекова С.К. <i>Сущность и методика расчета затрат в негосударственных учебных заведениях .....</i>	35
Нурбаева Г.Е. <i>Формирование рынка труда в сельской местности .....</i>	37
Акильбекова А.А. <i>Некоторые аспекты управления риском ликвидности банков .....</i>	40
Акимбеков С.М. <i>Регион: сущность, роль и место в системе социально-экономического развития .....</i>	43
Бексентова Д.К. <i>Цели, направления и итоги реализации программы «Дорожная карта».....</i>	46
Бендевус О.С. <i>Механизм реализации внутривузовских производственно-экономических отношений .....</i>	49
Ибраева Л.М. <i>Методы оценки уровня жизни населения .....</i>	53
Кабышев Е.Т. <i>Прогноз цен на рынке недвижимости .....</i>	56
Яницкая Т.Л. <i>Ценообразование в рыночной экономике .....</i>	58
Ибраева А.К. <i>Ауыл-аумақтарда халықтың қоныстануы жөніндегі шетелдік тәжірибе.....</i>	63

ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Деревягин С.И., Ходарев А.В. <i>Уровень вибрации как показатель качества ремонта оборудования .....</i>	67
Добродородный В.Ф., Дубровин П.В., Карыбаева А.А. <i>Анализ основных направлений повышения эффективности дисковых тормозов .....</i>	71
Ходанова Т.В., Касимов А.С., Кибарин А.А. <i>Технико-экономические аспекты внедрения режимного метода снижения выбросов вредных веществ .....</i>	74
Стаценко С.А. <i>Формирование погрешности установки при обработке деталей на станках .....</i>	79

Хамзина Ш.Ш., Трофимова А.С. <i>Вторичная переработка полиэтилентерефталата</i>	83
Парийчук О.Д., Садвакасова М.Ж. <i>Получение водорода методом паровой конверсии углеводородных газов с усовершенствованием конструкции нагревательного змеевика печи конверсии</i>	86
Бекетов А.О. <i>Система электронного документооборота «Microsoft office sharepoint server»</i>	88
Зенов М.Б. <i>Состояние автомобильных дорог местного значения: проблемы и перспективы (на примере Павлодарской области)</i>	90
Чебатко А.В. <i>Использование архитектуры Модель-Представление-Контроллер при разработке веб-приложений на языке программирования PHP</i>	93

ЭНЕРГЕТИКА

Никифоров А.С., Нецвитайло В.А. <i>Использование экибастузского угля для получения брикетного топлива для котельных</i>	96
---	----

МЕТАЛЛУРГИЯ

Иксан Ж.М., Богомолов А.В. <i>Экономическая эффективность новых способов контроля и управления качеством термоупрочненного сортового проката</i>	99
Байсанов А.С. <i>Опытно-промышленные испытания по получению спецкокса из шубаркольских и борлинских углей в трубчатой вращающейся печи УПБ 2,5-40</i>	102

ТЕХНОЛОГИЯ ПРОДОВОЛЬСТВЕННЫХ ПРОДУКТОВ

Искаков М.М., Исакова А.М., Искаков Р.М., Омаров М.М., Карыбаева А.А. <i>Определение протеина в птичьей мясокостной муке по методу Къельдаля</i>	107
А.Ж. Асамбаев, Р.М. Таукенова <i>Разработка математической модели процесса замораживания пищевых продуктов мясного происхождения</i>	110
Овсянникова В.А., Плахова В.М. <i>Изучение процесса сокультивирования бифидобактерий и пропионовокислых бактерий на молочной среде с добавлением растительного компонента</i>	112
Овсянникова В.А., Плеханова Т.С. <i>Разработка кисломолочного продукта для геродиетического питания</i>	116
Тултабаева Т.Ч. <i>Математическое моделирование технологических процессов производства комбинированного мягкого сыра из цельного коровьего и козьего молока</i>	119
Бекбаев Қ.С., Бекбаева Р.С. <i>Ет шикізатының құрылымдық-механикалық параметрлерін анықтау тәсілдерін жетілдіру</i>	121
Туменов С.Н., Бекбаева Р.С., Бекбаев Қ.С. <i>Ет шикізатының технологиялық параметрлерін анықтау тәсілдерін жетілдіру</i>	123

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Зенкова Т.В., Заданова Э.Б. <i>Понятийные характеристики лингвокультурного концепта «Yurrie»</i>	127
--	-----

Алиясова А.В., Горобец Г.Н. <i>Глаголы-неологизмы на страницах испанской прессы (на материале газетных публикаций в сети Интернет)</i>	132
Алиясова А.В., Янковская И.В. <i>Паремнологическое представление эмоциональных концептов «гордость» и «стыд» в английском и русском языковом сознании</i>	134
Саурбаев Р.Ж., Аубакирова Д.К. <i>Гендерлік фразеология қазақ және ағылшын тілдеріндегі паремияларында</i>	138
Тусельбаева Ж.А., Гартман К.И. <i>Аббревиация и проблема связи звучания и значения</i>	141
Антонова П.Н., Олейникова А.В. <i>Особенности речевого этикета (на примере сравнительного описания русского и английского коммуникативного поведения)</i>	143
Антонова П.Н., Тонких А.С. <i>Лингвокультурологический анализ концепта «труд/work» в русском и английском языках (по материалам словарей)</i>	147
Байдильдина А.Е., Жунусова А.Б. <i>Концепт «трусость/ cowardice / қорқақтық» в русской, казахской и английской языковых картинах мира</i>	151
Оразалинова К.А. <i>Синтаксические конструкции, реализующие интенцию несогласия в диалоге</i>	154
Пешкова Т.А., Китанова О.А. <i>Гендерные особенности невербального поведения героев современного американского мультфильма</i>	158
Пешкова Т.А., Степанчук В.В. <i>Анализ аббревиаций и сокращений (на материале русских и английских брачных объявлений)</i>	161
Пешкова Т.А., Чепелюк А.И. <i>Гендерные особенности невербального поведения героев американского детектива</i>	164
Тұрсынова Б.Ә. <i>Тұрсынхан Әбдірахманованың махаббат лирикасы және лирикалық қаһарман мәселесі</i>	167

ОБЩЕСТВЕННЫЕ НАУКИ

Сулейменов М.А. <i>Социальная трансформация и ее воздействие на государственно-правовые процессы: теоретические и практические аспекты в исторической ретроспективе</i>	172
Балтабаева А.М. <i>Политика советского руководства Казахстана в области религии в послевоенный период</i>	178
Раздыков С.З. <i>Занятия казахов степной полосы Западной Сибири: ремесло, одежда, пища</i>	181
Абраменко А.П. <i>Реформирование системы высшего образования как следствие социального развития в условиях глобализации</i>	185

ПЕДАГОГИКА И ПСИХОЛОГИЯ

Волкова О. В., Адилова В.Х. <i>Формирование музыкальной компетентности будущего учителя музыки в вузе</i>	189
Ибраева Ж.Б., Недилько В.В. <i>Модульная технология как один из путей повышения эффективности учебно-воспитательного процесса</i>	198
Наумов В.В., Тюлюгенова Л.Б. <i>Технология разработки электронных учебников</i>	201
Саликбаева Т.Ш., Адайхан С.А <i>Физиканы оқыту барысында тәлімгерлердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру</i>	205

Турткараева Г.Б. <i>Педагогическая технология выбора профиля обучения</i>	207
Коваленко О.Ю., Волкова Н.В. <i>Применение альтернативных образовательных технологий в обучении дизайнеров</i>	210
Дроботун Н.В. <i>К вопросу о разработке и использовании тестовых технологий в обучении математике</i>	214

ЕСТЕСТВЕННЫЕ НАУКИ

Соломатин А.О. <i>Хордовые: истоки эволюции</i>	219
Соломатин А.О. <i>Хордовые: версия филогенетических связей и системы</i>	224
Ташмухамбетов Б.Г. <i>Источники техногенного загрязнения бассейна р. Иртыш</i>	232

МЕДИЦИНСКИЕ, ВЕТЕРИНАРНЫЕ И СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ НАУКИ

Проскурина Л.И., Никитина Т.Е. <i>Совершенствование способа приготовления антигена для РДСК при бруцеллёзе животных</i>	236
Проскурина Л.И., Никитина Т.Е. <i>Совершенствование способа приготовления диагностического аллергена при бруцеллёзе животных</i>	238
Корнюхина М.П., Доскельдина М.О., Дубовенко В.А., Александрова С.А., Смагулова А.К. <i>Эволюция лекарственной резистентности salmonella enteritidis</i>	241
Богачев Е.Б., Амирханова Г.Д., Петрова О.П. <i>Применение секразола в пульмонологической практике</i>	243

Экономические науки

УДК 330.322.011

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ РЕГИОНА В СИСТЕМЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ

*С.Е. Кайдарова, магистр экономики, С.Г. Симонов, д-р социол. наук, профессор
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Берілген мақалада мемлекеттік инвестициялық саясат жүйесіндегі аймақтың инвестициялық тартымдылығының әдістемелік мәселері, аймақтық инвестициялық саясаттың міндеттері, инвестициялық стратегияны іске асырудың алгоритмі қарастырылады.

В данной статье рассматриваются методологические проблемы инвестиционной привлекательности региона в системе государственной инвестиционной политики, задачи региональной инвестиционной политики, алгоритм реализации инвестиционной стратегии.

This article deals with methodological problems of the regions investment attractiveness in the system of the state investment policy, the tasks of the regional investment policy and the algorithm of realizing an investment strategy are described here.

УДК 346.24(574)

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ В СФЕРЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

*Н.К. Карашаи, магистр экономики, С.Г. Симонов, д-р социол. наук, профессор
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Бұл мақалада шағын бизнесті орта бизнестен ажырату арқылы кәсіпкерлік пен бизнеске түсініктеме беріледі, сол сияқты кәсіпкерліктегі экономикалық қауіпсіздік анықталады.

В данной статье рассматриваются понятия «предпринимательство» и «бизнес», сделана попытка разделения среднего и малого бизнеса, а также дано определение экономической безопасности предпринимательства.

In the article the concepts of entrepreneurship, business, the attempt to differentiate medium-sized and small business as well as the definition of the economic safety of entrepreneurship have been considered.

УДК 331.538.2 (574.25)

ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ПРОЕКТА «ДОРОЖНАЯ КАРТА» В ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ

*М.М. Байкина, магистрант, З.А. Арынова, канд. экон. наук,
кафедра «Экономика»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Бұл мақалада «Жол картасы» мемлекеттік бағдарламаны жүзеге асыру бағыттарының негізгі мақсаттары қарастырылады.

В данной статье рассматриваются основные цели, направления реализации государственной программы «Дорожная карта».

The article is devoted to the basic purposes of the direction of realizing the state programmer of the road map.

УДК 388.22

ЕДИНАЯ ЭНЕРГЕТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА РОССИИ И КАЗАХСТАНА КАК ТРАЕКТОРИЯ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ

*С.В. Беспалый, канд. экон. наук, доцент, Л.С. Фалеева, магистрант,
кафедра «Менеджмент»*

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Берілген мақалада Ресей мен Қазақстанның әлемдік энергетикалық бірліктегі орын мен ролі, Қазақстан мен Ресейдің бірлік энергетикалық жүйені қалыптастырудың артықшылықтары мен жетіспеушіліктері, ЕураАзЭБ мемлекеттерінің интеграция жолындағы бірлік энергетикалық жүйені жетілдірудің негізгі бағыттары қарастырылған.

В данной статье рассматриваются роль и место России и Казахстана в мировом энергетическом сообществе, преимущества и недостатки создания единой энергетической системы России и Казахстана, основные направления совершенствования единой энергетической системы на пути интеграции стран ЕврАзЭС.

In given article the role and a place of Russia and Kazakhstan in world power community, advantages and lacks of creation of a uniform power system of Russia and Kazakhstan, the basic directions of perfection of a uniform power system on a way of integration of the countries of the Eurasian power community is considered.

УДК 334.012.8:64.011.3

ОБОСНОВАНИЕ ИНТЕГРАЦИОННОГО ПОДХОДА К УПРАВЛЕНИЮ ФОРМАМИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ В РЕСУРСНОМ ОБЕСПЕЧЕНИИ ПРОИЗВОДСТВЕННО- ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИХ СТРУКТУР КОМПАНИИ

*Г. К. Алькенева, магистрант, А.С. Кадырова, канд. экон. наук,
кафедра «Экономика»*

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Мақалада әрекеттесудің формаларымен басқаруға бірігу жолы қамтамасыз ету және серіктестіктің өндірістік - кәсіпкерлік құрылымдарының ресурстарды бөлуінде қаралады.

В статье рассматривается интеграционный подход к управлению формами взаимодействия при обеспечении и распределении ресурсов производственно-предпринимательских структур компании.

Dieser Artikel beschreibt einen integrativen Ansatz für die Verwaltung von Formen der Interaktion mit der Lieferung und Verteilung von Ressourcen-, Produktions- und Business-Strukturen des Unternehmens.

УДК 330.524:331.522 (574)

МЕХАНИЗМЫ РОСТА ИННОВАЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН И ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ

С.Е. Сарсембекова, канд. экон. наук, доцент

Казахский гуманитарно-юридический университет (г. Астана)

Мақалада Қазақстан Республикасының және Павлодар облысының өсу тетігі ұсынылған, инновациялық әлеуетінің міндеттері қарастырылған, Қазақстан Республикасындағы және аймақтарындағы инновациялық әлеуетінің дамуына бөгет болу факторлары көрсетілген, инновациялық әлеуетінің құрұлымы ұсынылған, Қазақстан Республикасының аймақтарының инновациялық қызметінің күйі талданған, аймақтардың инновациялық даму деңгейі бойынша саралауы аткізілген. Павлодар облысының үлкен әлеуетіне қарай және үлкен кәсіпорын өндірістерін есепке алып автормен аймаққа сәйкес инновация-техникалық даму моделі жасалған.

В статье предложены механизмы роста инновационного потенциала Республики Казахстан и Павлодарской области, рассмотрены задачи инновационного потенциала, факторы, препятствующие развитию инновационных процессов в Республике Казахстан и в регионах, представлена структура инновационного потенциала, проанализировано состояние инновационной деятельности по регионам Республики Казахстан, проведено ранжирование регионов по уровню инновационного развития. С учетом

огромного потенциала и необходимости инновационного развития крупных промышленных производств Павлодарской области разработана модель инновационно-технического развития региона.

In clause the mechanisms of growth innovation of potential of Republic of Kazakhstan and Pavlodar area are offered, the tasks innovation of potential, factors interfering to development innovation of processes in Republic of Kazakhstan and in regions are considered, the structure innovation of potential is submitted, the condition innovation of activity on regions of Republic of Kazakhstan is analysed, is carried out alternation of regions on a level innovation of development. Taking into account huge potential and the necessity innovation of development of large industrial manufactures of the Pavlodar area by the author is developed model innovation-technical development of region.

УДК 338.124.4(574.25)

СОЦИАЛЬНЫЕ ПОСЛЕДСТВИЯ ФИНАНСОВОГО КРИЗИСА В ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ

*В.А. Чуков, канд. экон. наук, профессор, Р.Ф. Полищук, магистрант,
кафедра «Экономика»*

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Бұл мақалада Павлодар облысы бойынша әлеуметтік - экономикалық дағдырыстың әсерінен пайда болған кейбір келеңсіз жағдайлар туралы сөз етіледі. Өмір сүру орташа деңгейі, еңбек нарығы және инфляция көлемінің анализдері бойынша дағдырыстың социалдық жағдалайлары және оның қазіргі кезеңдегі қатты ықпал еткендігі туралы қорытындылар шығарылады

В данной статье содержится комментарий к социальным последствиям финансового кризиса в Павлодарской области. В ходе анализа показателей уровня жизни населения, рынка труда и уровня инфляции сделаны выводы относительно отражения кризиса на социальной составляющей региона, а также его текущей стадии.

In this article there are the comments of the social consequences of financial crisis in Pavlodar region. By the analysis of the living standards, labour-market and the Rate of Inflation indicators there was drawn a conclusion relatively the reflection of crisis on the social part of the region, and also about it's current level.

УДК 657.474.5

СУЩНОСТЬ И МЕТОДИКА РАСЧЕТА ЗАТРАТ В НЕГОСУДАРСТВЕННЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

*С.К. Асылбекова, ст. преподаватель, магистр информатики,
кафедра «Информатика и вычислительная техника»*

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Берілген мақалада жоғарғы оқу орының негізгі шығындары мен білім беру қызметінің өзіндік құнын есептеуге арналған есептеу кезеңдері қарастырылған. Білім беру мекемесінің жұмысының тиімділігін арттыратын есептеу әдістемесі ұсынылады.

В данной статье рассматриваются основные затраты вуза и этапы расчета для вычисления себестоимости образовательных услуг. Предлагается методика расчета, которая будет способствовать повышению эффективности деятельности учебного заведения.

This article discusses the basic cost of high school and stages of calculation for calculating a cost of educational services. The method of calculation, which will enhance the effectiveness of the institution.

УДК 331.5

ФОРМИРОВАНИЕ РЫНКА ТРУДА В СЕЛЬСКОЙ МЕСТНОСТИ

*Г.Е. Нурбаева, магистр экономики, ст. преподаватель,
кафедра «Финансы»*

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Бұл мақалада ауылдағы еңбек нарығының қалыптасуы мен дамуының негіздері сипатталған. Ауылдық жердегі нарықтың даму ерекшеліктері айқындалған. Қаржылық дағдарыс кезеңінде ауылдық жердегі жұмыспен қамсыздандырылу мәселелері ерекше өзекті болып келеді.

В статье охарактеризованы основы формирования и развития рынка труда на селе, раскрыты особенности развития рынка в сельской местности, освещены проблемы занятости на селе, актуальные в период финансового кризиса.

In modern conditions the special importance is got by (with) development socially - is guided of market economy meaning formation of necessary conditions for an effective utilization of new stimulus and mechanisms of economic growth by realization of the programs of social politics. In a rating of economic priorities the problem of employment on a village borrows (occupies) one of leading rules (situations).

УДК 336.77.067

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ РИСКОМ ЛИКВИДНОСТИ БАНКОВ

А.А. Акильбекова, магистрант

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Осы мақалада банктік тәуекелдердің біреуін, атап айтқанда өтімділік тәуекелін басқарудың кейбір аспектілері, сонымен қатар, өтімділікке әсер ететін факторлар және проблемалар, өтімділік тәуекелінің ішкі және сыртқы пайда болу көздері ашылады.

В данной статье раскрываются некоторые аспекты управления одним из банковских рисков - риском ликвидности; рассматриваются факторы и проблемы, влияющие на ликвидность, внутренние и внешние источники возникновения риска ликвидности.

This article describes some aspects of one of banking risks, namely liquidity risk, as well as the factors and problems affecting liquidity, internal and external sources of liquidity risk.

УДК 332.1 (574.25)

РЕГИОН: СУЩНОСТЬ, РОЛЬ И МЕСТО В СИСТЕМЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

С.М. Акимбеков, магистрант,

кафедра «Менеджмент»

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Мақалада өңірге түсінік берілген, жаһандандудың осы заманғы сатысында оның рөлі айқындалған, өңірді басқаруды дамытудың негізгі факторлары сипатталған.

В статье рассматривается понятие «региона», определена его роль на современном этапе глобализации, описаны основные факторы развития управления регионом.

The notion of region is mentioned in the article the role of region in the modern level of globalization and described the main factors of developing and managing of the region.

УДК 332.146.2 (574)

ЦЕЛИ, НАПРАВЛЕНИЯ И ИТОГИ РЕАЛИЗАЦИИ ПРОГРАММЫ

«ДОРОЖНАЯ КАРТА»

Д.К. Бексеитова, магистрант

кафедра «Экономика»

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Осы бапта «Жол картасы» шеңберінде тұрғындарды жұмыспен қамту және кадрларды қайта даярлау бағдарламаын іске асырудың негізгі мақсаттары, бағыттары және қорытындыстары қарастырылған.

В данной статье рассмотрены основные цели, направления и итоги реализации программы региональной занятости населения и переподготовки кадров «Дорожная карта».

In this article are given main objectives, directions and results of realization of the program of regional employment of the population and retraining of personnel «Road map».

УДК 336.142.3:378.14(574)

МЕХАНИЗМ РЕАЛИЗАЦИИ ВНУТРИВУЗОВСКИХ ПРОИЗВОДСТВЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ

*О.С. Бендевус, магистрант
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Өндірістік-экономикалық қатынастың құрылымының негізгі мақсаты – әлеуметтік-экономикалық шарттарды жедел ауыстыратын бөлімшелердің қызметін ыңғаландыру және белсенді ету. Мақалада ішкі жоғарғы оқу орнының қызметкерлердің еңбекақысының ақша айналымының бөліну механизмі (мемлекеттік және жеке меншіктеде), жалпы жоғарғы оқу орның және құрылымдық бөлімшелердің материалдық техникалық базасының дамуын қамтамасыз етілуі қарастырылған.

Основная цель формирования производственно-экономических отношений - активизация и стимулирование деятельности подразделений в быстро меняющихся социально-экономических условиях. В статье рассматриваются механизмы распределения денежных средств (как государственных, так и собственных) на оплату труда преподавателей и сотрудников, на обеспечение развития материально-технической базы структурных подразделений и вуза в целом.

The main objective of the productive-economic activity formation is an activation and stimulation of departments' activity in fast-changing socio-economic environment. The article considers the internal higher education institution mechanisms (both state and private) for lecturers and employees remuneration, guarantee of material-technical foundation development of the organization departments and higher education institution as a whole.

УДК 64.011.11 (574)

МЕТОДЫ ОЦЕНКИ УРОВНЯ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ

*Л.М. Ибраева, магистрант,
кафедра «Экономика»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Мақалада халықтың өмір сүру деңгейін бағалауға арналған негізгі әдістері қарастырылған. Халықтың өмір сүру деңгейіндегі аймақтық ерекшеліктерді зерттеу, төмен табысты топтағы халықтың өмір сүру деңгейін талдау барысында мемлекеттік статистика органдарының жүргізетін бюджеттік тексерудегі материалдары ерекше орын алады.

В статье рассмотрены основные методы оценки уровня жизни населения. При исследовании региональных различий в уровне жизни населения, анализе уровня жизни низкодоходных групп населения особое место занимают материалы бюджетных обследований, проводимых органами государственной статистики.

The article describes basic methods for evaluating the population's life level. While researching regional differences in the population's life level, in analysis of the life level of the population's low-paid groups, the special place is occupied by the materials of the budget researches which are held by the bodies of the state statistics.

УДК 332.64:338.27

ПРОГНОЗ ЦЕН НА РЫНКЕ НЕДВИЖИМОСТИ

*Е.Т. Кабышев, магистрант,
кафедра «Информатика и вычислительная техника»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Берілген мақалада нарықтың жылжымайтын мүліктік бағалардың болжамымен байланысты қиындықтары жайлы баяндалған. Болжаудың модельдер әдістерімен шарттары қарастырылған. Сонымен қатар жылжымайтын мүліктің бағаларын болжау үшін дұрыс модельді құруға арналған параметрлер туралы жазылған.

В статье изложены проблемы, связанные с прогнозированием цен на рынке недвижимости. Рассмотрены методы и условия применения прогнозных моделей. Описаны необходимые параметры для построения хорошей модели прогнозирования цен на недвижимость.

In the article problems connected with forecasting of the prices for a property market are stated. Methods and conditions of application of look-ahead models are considered. Necessary parameters for construction of good model for forecasting of the prices for the real estate are described.

УДК 338.516.22 (574)

ЦЕНООБРАЗОВАНИЕ В РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКЕ

*Т.Л. Яницкая, магистрант,
кафедра «Экономика»*

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

e-mail: 717tatiana@mail.ru

Бұл мақалада бағалар қызметтері сипатталып, тауарға баға қою әдістері жан-жақты қарастырылған. Мемлекеттік баға саясатының қажеттілігі мен нарық экономикасы бар елдердегі бағаның реттелуі сипатталған.

В данной статье рассматриваются функции цен, методы установления цен на товары, описаны необходимость государственной политики цен и регулирование цен в странах с рыночной экономикой.

In this article you can read about the functions of prices, details the methods of pricing goods. We describe the need for public policy of prices and price controls in countries with market economies.

УДК 314.12

АУЫЛ-АУМАҚТАРДА ХАЛЫҚТЫҢ ҚОНЫСТАНУЫ ЖӨНІНДЕГІ ШЕТЕЛДІК ТӘЖІРИБЕ

А.Қ. Ибраева, аға оқытушы,

«Экономика және бухгалтерлік есеп» кафедрасы

Қазақ гуманитарлық заң- инновациялық университеті (Семей қ.)

В статье рассматриваются вопросы теоретического и практического исследования вопросов расселения сельского населения в зарубежных странах.

In the given article the theoretical and practical questions of settling of villagers in foreign countries are investigated

Технические науки

УДК 669.013.002

УРОВЕНЬ ВИБРАЦИИ КАК ПОКАЗАТЕЛЬ КАЧЕСТВА РЕМОНТА ОБОРУДОВАНИЯ

*С.И. Деревягин, канд. техн. наук, профессор
А.В. Ходарев, магистрант,
кафедра «Информатика и вычислительная техника»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Бұл мақалада жүргізілген жөндеу және алдын алу жұмыстарының сапасын тексеруге арналған құрал ретінде агрегаттардың вибрациялық сынақтарын пайдалану сұрақтары қарастырылған.

В статье рассматриваются вопросы использования вибрационных испытаний агрегатов как инструмента для проверки качества проведенных ремонтно-профилактических работ.

The article tells about using vibrating tests as checking method of service and preventive maintance quality.

УДК 621.01

АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ НАПРАВЛЕНИЙ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ДИСКОВЫХ ТОРМОЗОВ

*В.Ф. Добrorодный, ст. преподаватель, П.В. Дубровин, канд. техн. наук,
А.А. Карыбаева, преподаватель
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Берілген мақалада диспілі тежегін механизмінің рационалды сұлбасы ұсынылған. Ұсынылған сұлбасын қолданыста тар сұлба арасында салыстыпмалы анализі жүргізіп, оның тиімді екені дәлелденді.

В данной статье рассмотрены некоторые направления повышения эффективности дискового тормоза. Предложено новое направление повышения эффективности дисковых тормозов – форма поверхности трения.

The rational chart of disk brake mechanism is offered in this article. The comparative analysis of the offered chart is conducted with already existing and its efficiency is proved.

УДК 621.438 и 504.3.054

ТЕХНИКО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ВНЕДРЕНИЯ РЕЖИМНОГО МЕТОДА СНИЖЕНИЯ ВЫБРОСОВ ВРЕДНЫХ ВЕЩЕСТВ

*Т.В. Ходанова, канд. техн. наук, А.С. Касимов, , канд. техн. наук,
А.А. Кибарин, канд. техн. наук,
кафедра «Теплоэнергетические установки»
Алматинский институт энергетики и связи (г. Алматы)*

Бақылау нәтижесі барысында газ айдағыш қондырғыларының номиналды жүктемелерінде ауаны ластау заттарының шамадан тыс екені байқалды. Жүктемені түсірген кезде ауаны ластау заттарының мөлшері жеткілікті деңгейге дейін төмендейді, бірақ газ айдағыш қондырғыларының тиімділігі төмендейді. Жұмыс барысында жүктемені белгілі бір деңгейге түсіру нәтижесінде тастанды газдарға төлеу ақысын төмендетуден пайда алу көрсетілген.

Результаты мониторинга показывают, что при нагрузках близких к номинальной у ряда газоперекачивающих агрегатов наблюдается превышение допустимых выбросов загрязняющих веществ. При снижении нагрузки удается снизить выбросы до приемлемого уровня, однако при этом экономичность работы газоперекачивающих агрегатов несколько снижается. В работе показано, что в определенных пределах снижения нагрузки можно получить экономический эффект от снижения платы за выбросы.

The monitoring results show that at loads close to par for a number of gas pumping units exceeding the allowable emissions of pollutants. By reducing the load can reduce emissions to acceptable levels, but the cost of gas pumping units is somewhat reduced. It is shown that within certain limits, reduce the load can get economic benefit from reduced fees for emissions.

УДК 621.914.1 (088.8)

**ФОРМИРОВАНИЕ ПОГРЕШНОСТИ УСТАНОВКИ
ПРИ ОБРАБОТКЕ ДЕТАЛЕЙ НА СТАНКАХ**

*С.А. Стаценко, канд. техн. наук, профессор
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: stanmailru@mail.ru*

Осы мақалада орнату барысында дайындаманың тетік тірегімен түйісу механизмі қарастырылады. Макро-микротегіссіздіктің дайындама координаттық жүйесінің соңғы жай-күйін қалыптастыруға тигізетін әсері қарастырылған.

В данной статье рассматривается механизм контактирования заготовки с опорами приспособления в процессе установки. Рассмотрено влияние макро-микронеровностей на формирование конечного положения координатной системы заготовки относительно станка при закреплении.

In the article the author considers the contact mechanism of the workpiece with backup fixture during the setting process. The effect of the macro and microasperities on the formation of the final position of the coordinate system of the workpiece on the machine when workholding.

УДК 579.222.2 (574.25)

**ВТОРИЧНАЯ ПЕРЕРАБОТКА ПОЛИЭТИЛЕНТЕРЕФТАЛАТА
Ш.Ш. Хамзина, канд. пед. наук, доцент, А.С. Трофимова, магистрант,
кафедра «Химия и экология»**

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Осы мақалада полимерлі датериалдарды екінші рет қайта өңдеу және оларды қолдану сферасы қарайырылған.

В статье рассматривается вторичная переработка полимерных материалов и сфера их использования.

The recycling of polymeric materials and their sphere of usage are considered in the given article.

УДК 661.725.031.3

**ПОЛУЧЕНИЕ ВОДОРОДА МЕТОДОМ ПАРОВОЙ КОНВЕРСИИ УГЛЕВОДОРОДНЫХ
ГАЗОВ С УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕМ КОНСТРУКЦИИ НАГРЕВАТЕЛЬНОГО ЗМЕЕВИКА
ПЕЧИ КОНВЕРСИИ**

*О.Д. Парийчук, М.Ж. Садвакасова,
кафедра «Химия и экология»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Бұл мақалада гидротазалау әдісімен күкіртті қосылыстардан тазаланып алынған көмірсутекті газдардан техникалық сутегін өндіру қондырғы келтірілген.

В данной работе рассматривается процесс получения технического водорода методом паровой конверсии углеводородных газов в трубчатых печах.

In the given work the process of reception of technical hydrogen by a method of steam conversion of hydrocarbonic gases in tubular furnaces is developed.

УДК 004.01

**СИСТЕМА ЭЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБОРОТА
«MICROSOFT OFFICE SHAREPOINT SERVER»**

*А.О. Бекетов, магистрант,
кафедра «Автоматизированные системы обработки информации и управления»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: bde78k@rambler.ru*

Бұл мақалада Windows Sharepoint server-дің мекеменің электронды құжат айналымына әсері қаралады

В статье рассматривается влияние Windows Sharepoint server на электронный документооборот предприятия.

This article examines the impact of Windows Sharepoint server for electronic document management company.

УДК 625.7 (574)

**СОСТОЯНИЕ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ МЕСТНОГО ЗНАЧЕНИЯ:
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ (НА ПРИМЕРЕ ПАВЛОДАРСКОЙ ОБЛАСТИ)**

*М.Б. Зенов, магистрант,
кафедра «Менеджмент»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: zenov_m@mailru*

Мақалада жергілікті маңызы бар автомобиль жолдарын жөндеу мен күтіп ұстау мәселелері қарастырылды. Көлік инфрақұрылымының жағдайына талдау жасалып, саланың даму перспективалары анықталды.

В статье рассмотрены проблемы ремонта и содержания автомобильных дорог местного значения. Приведен анализ состояния транспортной инфраструктуры, определены перспективы развития отрасли.

In the given article the problems of repair and the maintenance of highways are considered, the analysis of transport condition infrastructure is resulted, the prospects of development of a branch are defined.

УДК 004.42:004.422

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ АРХИТЕКТУРЫ МОДЕЛЬ-ПРЕДСТАВЛЕНИЕ-КОНТРОЛЛЕР ПРИ
РАЗРАБОТКЕ ВЕБ-ПРИЛОЖЕНИЙ НА ЯЗЫКЕ ПРОГРАММИРОВАНИЯ PHP**

*А.В. Чебатко, магистрант,
кафедра «Автоматизированные системы обработки информации и управления»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Бұл мақалада үлгі-ұсыну-бақылаушы архитектурасы қарастырылған. Бұл құрастырылған архитектура бойынша бағдарламаны қалыптастырудағы қысқаша мінезделге берілген. Бұл бағыттың артықшылығы мен кемшіліктері берілген.

В статье рассматривается архитектура модель-представление-контроллер. Дается краткое описание функционирования программы, построенной по данной архитектуре. Приведены плюсы и минусы подобного подхода.

This article is about Model-View-Controller architecture. It describes functioning of a program build with MVC architecture and pros and cons of such approach.

Энергетика

УДК 621.1

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЭКИБАСТУЗСКОГО УГЛЯ
ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ БРИКЕТНОГО ТОПЛИВА ДЛЯ КОТЕЛЬНЫХ**
*А.С. Никифоров, д-р техн. наук, профессор, В.А. Нецвитайло, магистрант,
кафедра «Теплоэнергетика и металлургия»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Бұл мақалада Павлодар аймағының көмірінен брикеттер жасау өндірісі қарастырылған. Негізгі отын ретінде жұмысты Экибастұз көмірі қолданған, көмірдің басты құрамы ұсақ болғандықтан кіші қазан қондырғыларында жағу кезінде көп шығындар осы шығындарды азайту шешімі қарастырылды.

В данной статье рассматривается возможность производства брикетов из углей Павлодарского региона. Основной упор делается на рядовые угли Экибастуза ввиду большого содержания мелкой фракции, присутствие которой в топливе в небольших котельных является причиной значительных потерь.

The possibility of manufacturing briquettes out of Pavlodar region's coals is considered in the given article. The basic emphasis is made on ordinary coals of Ekibastuz in a view of the big content of crushed fines, which presence in fuel of small boiler-houses causes big losses.

Металлургия

УДК 621.771.65:658.562.3.003.13

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ НОВЫХ СПОСОБОВ КОНТРОЛЯ И УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ ТЕРМОУПРОЧНЕННОГО СОРТОВОГО ПРОКАТА

*Ж.М. Иксан, магистр техники и технологий, соискатель,
кафедра «Машиностроение и стандартизация»,
А.В. Богомолов, ст. преподаватель, кафедра «Металлургия»
Павлодарский государственный университет им. С. Торайгырова (г. Павлодар)*

Осы мақалада сортты термиялық беріктендірілген илемнің металлургия өндірісінің өнім тұтынушылардың талаптарын қамтамасыз ету және бақылау операцияларын қысқарту үшін сапаны басқару және жедел бақылау әдісін пайдаланғаннан экономикалық әсерінің есептері анықталған

В статье подтверждена эффективность применения способов оперативного контроля и управления качеством термоупрочненного сортового проката с целью сокращения времени контрольных операций, обеспечения результативности процесса контроля качества, обеспечения запросов потребителей продукции металлургического производства

The paper confirmed the effectiveness of methods of operational control and management of quality heat-treated rolled to shorten the time of control operations, to ensure the effectiveness of quality control to ensure consumer needs of metallurgical products

УДК 662.742

ОПЫТНО-ПРОМЫШЛЕННЫЕ ИСПЫТАНИЯ ПО ПОЛУЧЕНИЮ СПЕЦКОКСА ИЗ ШУБАРКОЛЬСКИХ И БОРЛИНСКИХ УГЛЕЙ В ТРУБЧАТОЙ ВРАЩАЮЩЕЙСЯ ПЕЧИ УПБ 2,5-40

*А.С. Байсанов, канд. техн. наук
Химико-металлургический институт им. Ж. Абишева (г. Караганда)*

Мақалада Тараз металлургиялық зауытының № 51 цехындағы УПБ 2,5-40 айналмалы пешінде ферроқорытпа өндірісіне арналған шұбаркөл мен борлы көмірлерінен кокстың арнайы түрлерін алу бойынша жүргізілген тәжірибелі-өндірістік зерттеулер нәтижелері келтірілген.

В статье приведены результаты опытно-промышленных испытаний по получению специальных видов коксов для ферросплавной промышленности из шубаркольских и борлинских углей в условиях цеха №51 Таразского металлургического завода на вращающейся трубчатой печи УПБ 2,5-40.

The results of pilot tests on obtaining special kinds of coke for the ferroalloy industry using coals from Shubarkol' and Borly deposits have been presented. The tests have been performed using the rotating tube furnace (UPB 2.5-40) in shop № 51 of Taraz metallurgical plant.

Технология продовольственных продуктов

УДК 664. 38

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПРОТЕИНА В ПТИЧЬЕЙ МЯСОКОСТНОЙ МУКЕ ПО МЕТОДУ КЪЕЛЬДАЛЯ

*М.М. Искаков, д-р вет. наук, профессор, академик
Семипалатинский государственный университет им. Шакарима (г. Семей)*

А.М. Искакова

Государственный медицинский университет «Семей» (г. Семей)

Р.М. Искаков, канд. техн. наук, М.М. Омаров, канд. с.-х. наук, А.А. Карыбаева

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

e-mail: kaf_sto@ineu.edu.kz

Ғылыми мақалада Къельдаль әдісі бойынша құс ет-сүйек ұнындағы протеинді анықтауға қатысты сұрақтар қарастырылған. Өндірілген өнім жаслан кептіру-ұсақтау қондырғысында тауық қалдықтарынан алынған. Жұмыста зерттеулер және сынақтарды жүргізу реті сипатталған.

В научной статье рассматривается вопрос, касающийся определения протеина в птичьей мясокостной муке по методу Къельдаля. Выработанный продукт получен из отходов и падежа птиц посредством разработанной сушильно-измельчающей установки. В работе описывается порядок проведения исследований и испытаний.

In the scientific article watched question about determination of protein in poultry meat-bone meal by methods of Kyeldale. The manufactured product make from poultry waste with assistance engineering drying-mincer development. In work describe arrangement move research and tests.

УДК 637.5.037

РАЗРАБОТКА МАТЕМАТИЧЕСКОЙ МОДЕЛИ ПРОЦЕССА ЗАМОРАЖИВАНИЯ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ МЯСНОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ

А.Ж. Асамбаев, канд. техн. наук, профессор,

Р.М. Таукенова, магистрант

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар),

e-mail: asen134@mail.ru

e-mail: TRM.LiS@gmail.com

Берілген мақалада И.Г. Алямовскийдің және Р.Планктың формулалары мен есептеуіш көрсеткіштерінің көмегімен, ет үлгілерін ас өнімдерінің мұздату математикалық модел процесстерінің есептеуі қарастырылған.

В данной статье рассматриваются расчеты по математической модели процесса замораживания пищевых продуктов мясного происхождения, основанных на формулах Р. Планка и И.Г. Алямовского.

In this article are considered calculations on mathematical model of the process of the freeze the food-stuffs of the meat origin, founded on formula R. Plank and I.G. Alyamovskogo.

УДК 637.146

**ИЗУЧЕНИЕ ПРОЦЕССА СОКУЛЬТИВИРОВАНИЯ БИФИДОБАКТЕРИЙ
И ПРОПИОНОВОКИСЛЫХ БАКТЕРИЙ НА МОЛОЧНОЙ СРЕДЕ
С ДОБАВЛЕНИЕМ РАСТИТЕЛЬНОГО КОМПОНЕНТА**

*В.А. Овсянникова, канд. техн. наук, профессор,
В.М. Плахова, магистрант,
кафедра «Прикладная биотехнология»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: kot-wredinger@mai.ru*

Кейінгі жылдары толық қанды ақуыздар мен биобелсенді микронутриенттердің тамақ өнімдерініндегі жетіспеушіліктері, сонымен қатар қоршаған өртаның экологиялық ластауының жсоғарлауы технологиялық өңдеуден өткен арнайы биологиялық белсенді заттармен байытылған өнімдердің жетілдірілуі өзекті мәселелердің бірі болып табылады.

В последние годы дефицит полноценных белков и многих биоактивных микронутриентов в пищевом рационе, а также повышенная экологическая загрязненность окружающей среды и применение продуктов, прошедших жесткую технологическую переработку, делают актуальной проблему разработки специальных продуктов, обогащенных натуральными биологически активными веществами.

Last years the deficiency of high-grade fibers and several bioactive micronutrients have place in a human diet. It concerns the environmental pollution as well as common usage of rigid technological processed products. In order to find the solution special products enriched with natural biologically active substances have been being developed.

УДК 637.144

**РАЗРАБОТКА КИСЛОМОЛОЧНОГО ПРОДУКТА
ДЛЯ ГЕРОДИЕТИЧЕСКОГО ПИТАНИЯ**

*В.А. Овсянникова, канд. техн. наук, профессор, Т.С. Плеханова, магистрант,
кафедра «Прикладная биотехнология»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: tan-sweety@yandex.ru*

Физикалық және творчестволық көп жылдықты жоғарылатудың бірден-бір жолы -ол қария адамдардың физикалық, физиологиялық және метаболитикалық дәрежесінің тұрақтылығын қамтамасыз ететін геродиетикалық тамақтанудың гамма азық - түлігінің құрылуы болып табылады.

Одним из путей повышения физического и творческого долголетия является создание гаммы продуктов геродиетического питания, позволяющих обеспечить стабильность физического, физиологического и метаболического статуса людей пожилого возраста.

One of the ways to improve the physical and creative longevity is to create a range of gerodietetic nutrition products, which allow to make physical, physiological and metabolic condition of the elderly people stable.

УДК 637.1

МАТЕМАТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ ПРОИЗВОДСТВА КОМБИНИРОВАННОГО МЯГКОГО СЫРА ИЗ ЦЕЛЬНОГО КОРОВЬЕГО И КОЗЬЕГО МОЛОКА

*Т.Ч. Тултабаева., канд. техн. наук, доцент,
Алматинский филиал КазНИИ переработки сельскохозяйственной продукции,
e-mail: tamara_tch@list.ru*

Табиғи сыыр және ешкі сүтінен құрама жұмсақ сырлар өндіруде қалыпталған математикалық модель алу нәтижелердің математикалық өңдеуі келтірілді.

Проведена математическая обработка результатов эксперимента для получения формализованной математической модели производства комбинированного мягкого сыра из цельного коровьего и козьего молока.

Mathematical processing of results of experiment for reception of the formalized mathematical model of manufac-

ture of the combined soft cheese from integral cow and goat milk is spent.

УДК 658.562.6:637.5(075.8)

ЕТ ШИКІЗАТЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМДЫҚ-МЕХАНИКАЛЫҚ ПАРАМЕТРЛЕРІН АНЫҚТАУ ТӘСІЛДЕРІН ЖЕТІЛДІРУ

Қ.С. Бекбаев, техн. ғыл. канд., доцент

Академик Қ.Сәтбаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты (Екібастұз қ.)

e-mail: Bekbaiev_KS@mail.ru

Р.С. Бекбаева, аға оқытушы

Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университеті (Семей қ.)

e-mail: 31-roza@mail.ru

Мақала Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университетінде жүргізілген ет өнімдерінің сапалық көрсеткіштерін анықтау әдістемелерін жетілдіруге бағытталған ғылыми-зерттеу жұмысының материалдары негізінде дайындалды.

Статья подготовлена по материалам научно-исследовательской работы, проведенной в Семипалатинском государственном университете имени Шакарима и посвященной совершенствованию методик определения качественных показателей пищевых продуктов.

The article is prepared on the research work materials devoted to improving methods of foodstuff quality of indicators definition done at Seven-Palatiinsk State university named after Shakarim.

ӘОЖ 658.562.6:637.5(075.8)

ЕТ ШИКІЗАТЫНЫҢ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ПАРАМЕТРЛЕРІН АНЫҚТАУ ТӘСІЛДЕРІН ЖЕТІЛДІРУ

С.Н. Туменов, техн. ғыл. докторы, профессор

Алматы технологиялық университеті (Алматы қ.)

Р.С. Бекбаева, аға оқытушы

Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университеті (Семей қ.)

31-roza@mail.ru

Қ.С. Бекбаев, техн. ғыл. кандидаты, доцент

Академик Қ. Сәтбаев атындағы Екібастұз инженерлік-техникалық институты (Екібастұз қ.)

e-mail: Bekbaiev_KS@mail.ru

Мақала Шәкәрім атындағы Семей мемлекеттік университетінде жүргізілген ет өнімдерінің сапалық көрсеткіштерін анықтау әдістемелерін жетілдіруге бағытталған ғылыми-зерттеу жұмысының материалдары негізінде дайындалды. Мақалада еттің сортын, пластикалылығын және суды байланыстыру қабілеттілігін анықтау әдістемелерін жетілдіру тенденциясы анықталды.

Статья подготовлена по материалам научно-исследовательской работы, проведенной в Семипалатинском государственном университете имени Шакарима и посвященной совершенствованию методик определения качественных показателей пищевых продуктов. В статье выявлена тенденция по совершенствованию методик определения сортности, пластичности и водосвязывающей способности мяса.

The article was prepared on the research work materials devoted to improving methods of food –stuffs quality indicators definition which was done at Seven-Palatiinsk State university named after Shakarim . In this article the improving methods definition tendency meat sort, plasticity and water connecting ability is revealed.

Филологические науки

УДК 81'1

ПОНЯТИЙНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛИНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТА «YURRIE»

*Т.В. Зенкова, канд. филол. наук, профессор, Э.Б. Заданова, магистрант,
кафедра «Английская филология и перевод»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: elmiral587@mail.ru*

Берілген мақалада «Yurrie» лингвокультуралық концептінің ассоциативтік тәжірибиесінің тезаурустық байланыстары, түсініктік мiңдемесі қарыстыралады.

В данной статье рассматриваются понятийные характеристики лингвокультурного концепта «Yurrie», представлены тезаурусные связи с другими понятиями и результаты ассоциативного эксперимента.

In the given article the conceptual characteristics of a linguistic culturological type are considered, the thesaurus relations with other conceptions and the result of the associative experiment of respondents are presented.

УДК 81.373.43:811.134.2

ГЛАГОЛЫ-НЕОЛОГИЗМЫ НА СТРАНИЦАХ ИСПАНСКОЙ ПРЕССЫ (НА МАТЕРИАЛЕ ГАЗЕТНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ В СЕТИ ИНТЕРНЕТ)

*А.В. Алиясова, канд. филол. наук, Г.Н. Горобец, гр. ИЯ(а)-41,
кафедра «Лингводидактика и межкультурная коммуникация»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Осы бап испандық пресске неологизмдері етістіктер Интернет желілерде үйренеді. Нәтижелердің испандық пресске неологизмдері етістіктер сирек құрастыратында көрсетті. Жаңа сөз тудырушылық және қосу жаңа сөздердің негізгі сандарын береді.

Данная статья посвящена исследованию глагольных неологизмов в текстах испаноязычной прессы на материале газетных публикаций в сети Интернет. Результаты показали, что в испанской прессе неологизмы-глаголы образуются гораздо реже, чем существительные или прилагательные, и основное количество новообразований дают словопроизводство и словосложение.

The present article is devoted to the study of the verbal neologisms of Spanish press texts. The results of the research show that verbal neologisms forms often, nouns and adjectives form rarely. The derivation and composition give the formation of new words.

УДК 398.91:811.541

ПАРЕМИОЛОГИЧЕСКОЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНЫХ КОНЦЕПТОВ «ГОРДОСТЬ» И «СТЫД» В АНГЛИЙСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКОВОМ СОЗНАНИИ

*А.В. Алиясова, канд. филол. наук, И.В. Янковская, гр. ИЯ(а) – 41,
кафедра «Лингводидактика и межкультурная коммуникация»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Мақалада «мақтаншы» және «ұят» эмоционалды концепттерінің құрылымы сарапталады. Зерттеу орыс және ағылшын паремнология материалында орындалған, не берілген лингвомәдениет дүниесі туралы түсініктердің жүйесі туралы қорытынды жасауға мүмкіндік берді.

В статье анализируется структура эмоциональных концептов «гордость» и «стыд». Исследование выполнено на материале русской и английской паремнологии, что позволило сделать выводы о системе представлений о мире в сравниваемых лингвокультурах.

In the present article the structure of the emotional concepts «pride» and «shame» are analyzed. The research is executed on a material of the Russian and English paremiology and this fact has allowed to draw conclusions about the

system of representations about the world in these linguistic cultures.

ӘОЖ 82-84

**ГЕНДЕРЛІК ФРАЗЕОЛОГИЯ ҚАЗАҚ ЖӘНЕ АҒЫЛШЫН ТІЛДЕРІНДЕГІ
ПАРЕМИЯЛАРЫНДА**

*Р.Ж. Саурбаев, филол. ғыл. канд., Д.К. Аубакирова, ИЯ (а)- 42 тобы,
«Лингводидактика және мәдениетаралық коммуникация» кафедрасы
Инновациялық Еуразия университеті (Павлодар қ.)*

Берілген мақаланың тәжірибелік маңыздылығы – қазақ және ағылшын тіліндегі паремияларының гендерлік ерекшелігі.

Практическая значимость данной статьи заключается в изучении, выявлении и описании гендерных различий в паремиях казахского и английского языках.

Practical importance of the given article is studying, finding out and describing gender peculiarities of phraseological units in Kazakh and English languages.

УДК 003.083

АББРЕВИАЦИЯ И ПРОБЛЕМА СВЯЗИ ЗВУЧАНИЯ И ЗНАЧЕНИЯ

*Ж.А. Тусельбаева, канд. пед. наук, доцент, К.И. Гартман, гр. ИЯ(а)-41,
кафедра «Лингводидактика и межкультурная коммуникация»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Осы бап дыбыс шығаруды салыстыру және аббревиатураның мәнінің мәселелеріне арналған.

Данная статья посвящена проблемам сопоставления звучания и значения аббревиатуры.

This article is devoted to problems of comparison of sounding and meaning of an abbreviation, as an important part of it's understanding.

УДК 811.111:81'233

**ОСОБЕННОСТИ РЕЧЕВОГО ЭТИКЕТА
(НА ПРИМЕРЕ СРАВНИТЕЛЬНОГО ОПИСАНИЯ РУССКОГО И АНГЛИЙСКОГО
КОММУНИКАТИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ)**

*П.Н. Антонова, магистр филологии, А.В. Олейникова, гр. ИЯ(а) – 41,
кафедра «Лингводидактика и межкультурная коммуникация»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: alex_888@list.ru*

Осы мақалада ағылшын және орыс коммуникативтік мәдениеттерінің, коммуникативтік стратегияларын мен кейбір этикеттісі қарым-қатынастың ахуалдары қатыстысы, өте жарығы ауызша айырмашылықтары қарастырылған; әр түрлі қатынас стратегияларын қолдану негізінде, орыс пен ағылшын лингвомәдениеттері өкілдерінің коммуникативтік мінез-құлығының талдауы дәлелденген.

В статье описаны наиболее яркие вербальные различия английской и русской коммуникативных культур, касающиеся коммуникативных стратегий и некоторых этикетных ситуаций общения; проведен анализ коммуникативного поведения представителей русской и английской лингвокультур на основе использования различных стратегий коммуникации.

The article deals with the most common verbal distinctions of the English and Russian communicative cultures, concerning communicative strategies and some etiquette situations. The communicative behavior of the representatives of Russian and English linguocultures on the basis of use of various strategies of communications is thoroughly analyzed.

УДК 81

ЛИНГВОКУЛЬТОРОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ КОНЦЕПТА «ТРУД/WORK» В РУССКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ (ПО МАТЕРИАЛАМ СЛОВАРЕЙ)

*П.Н. Антонова, магистр филологии, А.С. Тонких, гр. ИЯ(а)-41,
кафедра «Лингводидактика и межкультурная коммуникация»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар).*

Осы мақалада «еңбек/work» деген және оның мағынасы орыс және ағылшын тілінде қалай болу туралы фразеологизммен және мақалдар және оның қортындысы, дифференциалдық мағынасы екі лингвомәдениеттің екі ұлтты қорсетеді.

В данной статье рассматривается концепт «труд/work», пути его вербализации и концептуализации в русском и английском языках. Анализ фразеологизмов и пословиц указывает на универсальность концепта, а его дифференциальные признаки подчеркивают национальную ценностную картину мира двух различных лингвокультурах.

In this article the concept «труд/work» and ways of its verbalization and conceptualization in the Russian and English languages are reviewed. The analysis of phraseological units and proverbs specifies the universal nature of the concept, and its differential attributes emphasize the national axiological worldview of two various linguistic cultures.

УДК 81'1

КОНЦЕПТ «ТРУСОСТЬ/ COWARDICE / ҚОРҚАҚТЫҚ» В РУССКОЙ, КАЗАХСКОЙ И АНГЛИЙСКОЙ ЯЗЫКОВЫХ КАРТИНАХ МИРА

*А.Е. Байдильдина, ст. преподаватель, магистр филологии, А.Б. Жунусова, гр. ИЯ(а)-42,
кафедра «Лингводидактика и межкультурная коммуникация»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Берілген мақалада «трусость / cowardice / қорқақтық» концептісі қарастырылады және оның орысша, қазақша, ағылшынша көрсеткіші сипатталады. Бұл концептінің мақал – мәтелдерде, яғни фразеология дәрежесінде қолданылуына аса үлкен көңіл аударылады.

В данной статье рассматривается концепт «трусость / cowardice / қорқақтық», анализируется его репрезентация в русской, английской и казахской языковых картинах мира. Большое внимание уделяется тому, как проявляет себя данный концепт в пословицах и поговорках.

In this article is considered concept «трусость / cowardice / қорқақтық», analyzed it's representation in Russian, English and Kazakh language view. Much attention is paid to the way concept proves itself in proverbs, that is on phraseological level.

УДК 811.161.1

СИНТАКСИЧЕСКИЕ КОНСТРУКЦИИ, РЕАЛИЗУЮЩИЕ ИНТЕНЦИЮ НЕСОГЛАСИЯ В ДИАЛОГЕ

*К.А. Оразалинова, магистр филологии,
кафедра «Английская филология и перевод»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Берілген мақалада орыс тілінде келіспеу интенциясын білдіретін әрі ең жиі қолданылатын синтаксистік конструкциялар қарастырылады. Мұндай типті келіспеу репликаларының тұрақты лексикалық құрамы, орын тәртібі тұрақты құрауыштары және өзіндік интонациялық бейнеше болады.

В данной статье рассматриваются наиболее употребительные синтаксические конструкции, реализующие интенцию несогласия в русском языке. Реплики-несогласия такого типа имеют постоянный лексический состав, твердый порядок следования компонентов и своеобразный интонационный рисунок.

In the present article the frequently used syntactical constructions of Russian that express the intention of disagreement are viewed. The disagreement utterances of such a type have a permanent lexical content, a strict word order and a particular intonation pattern.

УДК 81'221:778.534.662

**ГЕНДЕРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ НЕВЕРБАЛЬНОГО ПОВЕДЕНИЯ ГЕРОЕВ
СОВРЕМЕННОГО АМЕРИКАНСКОГО МУЛЬТФИЛЬМА**

Т.А. Пешкова, магистр филологии, преподаватель, О.А. Кутанова, гр. ИЯ(а)-41

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

*e-mail: tbakhussova@HYPERLINK «mailto:tbakhussova.@mail.ru».@HYPERLINK
«mailto:tbakhussova.@mail.ru»mail.ru*

Бұл мақалада қазіргі уақыттағы американдық мультфильмдердің гендірлік ерекшеліктері бар сөйлеусіздік мінезқұлық талданылады. Зерттеу орыс тіліндегі материал негізінде орындалған. Гендірлік лингвистиканың ғылыми деректермен сәйкес автормен мультфильмдегі қахармандардың гендірлік аспектіні түгендеумен сөйлеусіздік мінезқұлқында ерекшеліктері бар деп гипотеза шығарылады.

В статье анализируются гендерные особенности неречевого поведения героев в современном американском мультфильме. Исследование выполнено на материале русского и английского языков. В соответствии с научными данными гендерной лингвистики, автором выдвигается гипотеза о наличии особенностей невербального поведения героев мультфильма «Шрек» с учетом гендерного аспекта.

In the present article the gender-specific non-verbal behavior of characters in the modern American cartoon are analyzed. The research is executed on the material of the Russian and English languages. According the scientific data of gender linguistics the author hypothesizes the presence of gender peculiarities in the non-verbal behavior of the characters in cartoon.

УДК 647.777

**АНАЛИЗ АББРЕВИАЦИЙ И СОКРАЩЕНИЙ
(НА МАТЕРИАЛЕ РУССКИХ И АНГЛИЙСКИХ БРАЧНЫХ ОБЪЯВЛЕНИЙ)**

Т.А. Пешкова, магистр филологии, В.В. Степанчук, гр. ИЯ(а)-41,

кафедра «Лингводидактика и межкультурная коммуникация»

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

e-mail: tbakhussova@mail.ru

Мақалада аббревиациялар және қысқарулар некеліктарда жарияламалар анализдеу. Зерттеу материалда орыс және ағылшын тілдері атқарды, немене рұқсат беруді қортындылау туралы тілдердін діл айырмасы істейді.

В данной статье анализируются распространенные виды аббревиаций и сокращений, используемые адресантами в написании русских и английских брачных объявлений, что говорит о разнице менталитетов и языкового строя.

In the present article the types of abbreviations and shortness and their specific usage in marriage announcements are analyzed. The research is executed on a material of the Russian and English languages and this fact has allowed drawing conclusions about the differences in these linguistic cultures and in the layers of language system.

УДК 81'221.2

**ГЕНДЕРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ НЕВЕРБАЛЬНОГО ПОВЕДЕНИЯ ГЕРОЕВ
АМЕРИКАНСКОГО ДЕТЕКТИВА**

Т.А. Пешкова, магистр филологии, преподаватель, А.И. Чепелюк, гр. ИЯ(а)-31(с),

кафедра «Лингводидактика и межкультурная коммуникация»

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

e-mail: tbakhussova@HYPERLINK «mailto:tbakhussova.@mail.ru»mail.ru,

e-mail: nastena140388@mail.ru

Мақаладағы анализдың заты Америка детектив кейіпкерлерінің іс әрекетінің ерекшелігі. Гендер лингвистикалық болжамы бойынша автор гендер аспектіне мән салып детектив кейіпкерінің сөзсіз іс әрекетінде ерекшеліктер алға тартылады.

Предметом анализа в статье являются гендерные особенности невербального поведения героев американского детектива. В соответствии с научными данными гендерной лингвистики, автором выдвигается гипотеза о наличии особенностей в неречевом поведении персонажей детектива с учетом гендерного аспекта.

The subject of analysis in the article is gender-specific non-verbal behavior of heroes of American detective. According the scientific data of gender linguistics the author hypothesizes the presence of gender peculiarities in the non-verbal behavior of the characters in detective.

ӘОЖ 82.14 (574)

**ТҰРСЫНХАН ӘБДІРАХМАНОВАНЫҢ МАХАББАТ ЛИРИКАСЫ
ЖӘНЕ ЛИРИКАЛЫҚ ҚАҒАРМАН МӘСЕЛЕСІ**

*Б.Ә. Тұрсынова, оқытушысы,
«Қазақ филологиясы» кафедрасы
Инновациялық Еуразия университеті (Павлодар қ.)*

Берілген мақалада ақын Тұрсынхан Әбдірахманованың махаббат лирикасының ерекшеліктері және шығармаларындағы лирикалық қағарман бейнесінің өзіндік қырлары қарастырылады.

В данной статье рассматриваются особенности любовной лирики Турсынхан Абдрахмановой и своеобразие лирического героя поэтических произведений.

The present article views the peculiarities of Tursunkhan Abdrahmanova's love lyrics and the specificity of the lyrical character in her poetry.

Общественные науки

УДК 340.15:347.72.037

СОЦИАЛЬНАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ И ЕЕ ВОЗДЕЙСТВИЕ НА ГОСУДАРСТВЕННО-ПРАВОВЫЕ ПРОЦЕССЫ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В ИСТОРИЧЕСКОЙ РЕТРОСПЕКТИВЕ

М.А. Сулейменов, канд. ист. наук, профессор,
кафедра «Теория и история государства и права»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Біздің республикадағы болып жатқан жаңа қоғамдық процесстердің салықалы тарихи дәстүрі бар. Көбінде олардың жағдайы, беталысы Лениннің ойлары мен әрекеттеріне тән «социалистік тәртіп» орнату салдары арқасында анықталады.

Современные общественные процессы, происходящие в нашей республике, имеют солидную историческую традицию. Во многом их состояние, тенденции определяются последствиями реализации «социалистических порядков», принадлежащих мысли и деятельности Ленина.

The modern social processes in our Republic have a sound historical tradition. And their position, tendencies are formed by realization "socialist orders", which belong to Lenin's ideas and activities.

УДК 94:297/19/(574)

ПОЛИТИКА СОВЕТСКОГО РУКОВОДСТВА КАЗАХСТАНА В ОБЛАСТИ РЕЛИГИИ В ПОСЛЕВОЕННЫЙ ПЕРИОД

А.М. Балтабаева, канд. ист. наук, доцент
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
E-mail: aigul7700@mail.ru

Мақалада құжат материалдарын негізінде салып, халық рухани өмірдің әртүрлігін атап көрсетті. Бірақ дінге сенген ел-жұрттын сан жағынан басымдыққа қарамастан, олардың ықыластарының елеушілік мемлекеттік позицияны көрсетті. Тағы да үкіметті шаралар діннен қоғамының еріксіз бөлектенуі анықтаған.

В данной статье на основе архивного материала подчеркнуто многообразие религиозной жизни населения края. Однако, несмотря на численное преобладание верующего населения, показана позиция государства по игнорированию их интересов, определены правительственные меры по насильственному отчуждению общества от религии.

In given article on the basis of an archival material the variety of a religious life of the population of edge is underlined. However, despite numerical prevalence of the believing population, the state position on ignoring of their interests is shown, the governmental measures on violent alienation of a society from religion are defined.

УДК 94 (57).

ЗАНЯТИЯ КАЗАХОВ СТЕПНОЙ ПОЛОСЫ ЗАПАДНОЙ СИБИРИ: РЕМЕСЛО, ОДЕЖДА, ПИЩА

С.З. Раздыков, канд. ист. наук, ст. преподаватель,
кафедра «Общественно-исторические дисциплины»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Бұл мақалада Батыс Сібір қазақтардың XVIII - XIX ғ. қызмет түрі қарастырылған, және тарихи-этнографиялық материалдар келтірілген.

В данной статье освещаются занятия казахов территории Западной Сибири и Алтая в XVIII – XIX вв., приведены материалы историко-этнографической экспедиции.

This article is devoted to the employment of Kazakhs of the territory of Western Siberia XVIII - XIX age and materials of the history ethnographic expedition are given.

**РЕФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ КАК СЛЕДСТВИЕ
СОЦИАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ**

*А.П. Абраменко, магистрант,
кафедра «Общественно-исторические дисциплины»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: patent@ineu.edu.kz*

XX ғасырдың екінші жартысында қоғамда болған өзгерістер жоғары білім саласында реформалар жүргізуді, еңбек нарығында сұранысқа ие кадрларды даярлаудағы негізгі ережелерді қайта қарастыруды талап еткендігі туралы мәселелер қарастырылады.

Мақала авторы әлемде жоғары білімді дамытудың маңызды бағыттарының бірі экономиканың түрлі салалары үшін бәсекеге қабілетті кадрларды даярлауды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін жоғары білім жүйелерінің ұлттық үлгілерін жақындатудың интеграциялық үрдісі болып табылатындығына назар аударады.

Рассматривается вопрос о том, что произошедшие во второй половине XX века изменения в обществе потребовали проведение реформ в сфере высшего образования, пересмотра основных положений в подготовке кадров, востребованных рынком труда.

Автор статьи обращает внимание на то, что одним из важнейших направлений развития высшего образования в мире является интеграционный процесс сближения национальных моделей систем высшего образования, позволяющий обеспечить подготовку конкурентоспособных кадров для различных отраслей экономики.

It is considered the question that in the second half of XX century the changes in the society had required reforms in the higher education field and reconsidering the main provisions in personnel training who are in demand at labor market.

The author focuses on the fact that one of the most important ways of higher education development in the world is the process of national higher education models integration that allows training competitive specialists for different economic branches.

Педагогика и психология

УДК 37.022 (075.8)

ФОРМИРОВАНИЕ МУЗЫКАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ МУЗЫКИ В ВУЗЕ

*О.В. Волкова, магистрант, В.Х. Адилова, канд. пед. наук,
кафедра «Педагогика и психология»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Мақалада жоғары педагогикалық білім берудегі біліктілікпен жақындау мәселелері қарастырылған, берілген ұғымның құрылымы қарастырылған.

Статья посвящена проблеме компетентного подхода в высшем педагогическом образовании, рассмотрена структура данного понятия, особый акцент сделан на выделение специфических компонентов музыкальной компетентности, особенности их развития у будущих учителей музыки.

The problem of the competent approach in the pedagogical education, the structure of the given concept was considered in the article.

Especially the specific components of the musical competence, the features of their development by the future teachers of music were accentuated.

УДК 371.3

МОДУЛЬНАЯ ТЕХНОЛОГИЯ КАК ОДИН ИЗ ПУТЕЙ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

*Ж.Б. Ибраева, канд. филол. наук, доцент, В.В. Недилько, гр. Рил-41,
кафедра «Журналистика и русская филология»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: verapavlodar89@mail.ru*

Берілген мақалада жай тексерілуде, нығайған, немене жоғарғы нәтижеде, оқу тәрбие жүрісіндегі сабақ кестесі циклдік (блоктық, модульдік) құруы оқу материалы қызмет етуі.

В данной статье рассматривается положение, утверждающее, что повышению эффективности учебно-воспитательного процесса на уроках литературы служит циклическое (блочное, модульное) построение учебного материала.

In this article first of all thesis is considered which asserts that cyclical (sectional modular) construction of educational material serves to increase of efficiency teaching and educational process at the lessons of literature.

УДК: 378.147.004

ТЕХНОЛОГИЯ РАЗРАБОТКИ ЭЛЕКТРОННЫХ УЧЕБНИКОВ

*В.В. Наумов, канд. техн. наук, профессор, Л.Б. Тюлюгенова, магистрант,
кафедра «Автоматизированные системы обработки информации и управления»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Бұл ғылыми мақалада электрондық оқу құралдарды жасау кезеңдері қарастырылған және олардың құрылымы туралы кеңестер беріледі.

В научной статье рассматриваются этапы разработки электронных учебных изданий и даются рекомендации по их структуре.

This article of science discusses the stages of the development of electronic textbooks and provides recommendations for their structure.

ФИЗИКАНЫ ОҚЫТУ БАРЫСЫНДА ТӘЛІМГЕРЛЕРДІҢ ӨЗІНДІК ЖҰМЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ

*Т.Ш. Саликбаева, физ.-мат. ғыл. канд., С.А. Адайхан, физика магистрі
Инновациялық Еуразия университеті (Павлодар қ.)
e-mail: salikbayeva@mail.ru*

Мақалада оқытушы жетегімен жүргізілген тәлімгерлердің өзіндік жұмысыны қарастырылады. Физика пәнін оқытуда оқытушыға, тәлімгерге білім үрдісін ұйымдастырушы ұйымға қойылатын талаптар келтірілген. Физиканы оқытудағы мнемоникалық әдістер, қарама-қарсы ақпаратқа нақты мысаладар келтірілген. Қалыпты жағдайда физикадан сапалы білім алу мүмкіндіктері бар.

В статье рассматривается самостоятельная работа студентов под руководством преподавателя. Формулируются требования, предъявляемые к преподавателю, студентам, организации образовательного процесса при преподавании физики. Приводятся конкретные примеры концентрации информации, мнемонические приемы обучения физике. Оценивается возможность получения качественного образования по физике в сложившихся условиях.

Article the author describes a type of work with students, i.e. independent work under the patronage of a teacher. The author expresses the requirements to the teachers, students and educational process while teaching physics, as well as gives examples of informational concentration and mnemonic methods of teaching physics. Furthermore, the author estimates the possibilities of getting physical education of high quality in the current conditions.

УДК 37.012:372.851

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ВЫБОРА ПРОФИЛЯ ОБУЧЕНИЯ

*Г.Б. Турткараева, канд. пед. наук, доцент
Кокшетауский государственный университет им. Ш.Ш. Уалиханова (г. Кокшетау)
e-mail: gbt61@mail.ru*

Мақалада жоғары сынып оқушылығының оқу профилін таңдаудағы педагогикалық технологияның кейбір аспектілері қаралады.

Статья посвящена проблемам выбора профиля обучения старшеклассником, вопросам педагогической технологии, позволяющей сделать выбор профиля как предметной, так и профессиональной направленности.

In this article it's considered some pedagogical technology aspects for option of study profile by senior pupils.

УДК 371. 38

ПРИМЕНЕНИЕ АЛЬТЕРНАТИВНЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ДИЗАЙНЕРОВ

*О.Ю. Коваленко, ст. преподаватель, Н.В. Волкова, преподаватель,
кафедра «Архитектура и дизайн»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)
e-mail: Iartpsy@mail.ru
e-mail: vnvkz7@rambler.ru*

Мақалада шығармашылық және инженерлік мамандықтар саласындағы бәсекеге қабілетті мамандарды даярлаудың күрделі міндеттерін шеше алатын білім берудің баламалы технологияларын қолдану мәселелері қарастырылады. Дизайн-білім оқытушыдан зияткерлік тактика мен шығармашылық қозғарасты талап етеді. Бұл қасиеттер сурет салу шеберханаларында арнайы ұйымдастырылған білім беру кеңістігінде қолданылады.

В статье рассматривается применение альтернативных образовательных технологий, способных решать сложные задачи подготовки конкурентоспособного специалиста в области творческих и инженерных специальностей. Дизайн-образование требует от преподавателя гибкости интеллектуальной тактики и творческого подхода, которые целесообразно применять в специально организованном специфическом образовательном учебном пространстве художественных мастерских.

This article regards the use of alternative education technologies, which solve complex tasks of training competitive specialist of creative engineering professions. Design education demands intellectual tactics flexibility and creative approach, which are advisably to be used in a specially organized educational area of art workshop.

УДК 371.32

**К ВОПРОСУ О РАЗРАБОТКЕ И ИСПОЛЬЗОВАНИИ ТЕСТОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ
В ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКЕ**

*Н.В. Дроботун, ст. преподаватель
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Бұл мақалада математиканы оқыту барысындағы бақылау және оқыту функцияларын орындайтын көп вариантты екі деңгейлі тесттер технологиясының қолданылуы қарастырылған

В статье рассматриваются вопросы разработки и применения технологии многовариантных двухуровневых тестов, выполняющих контролирующую и обучающую функции в процессе изучения математики.

In the article the author considers the questions of development and application of the technology of multi-variant two-level test that play controlling and education function in the process of learning Mathematics.

УДК 576.1:576.12:576.30

ХОРДОВЫЕ: ИСТОКИ ЭВОЛЮЦИИ

*А.О. Соломатин, канд. биол. наук, профессор,
кафедра «Биология»*

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Ауыз аппаратты түзілетін жануарлар ұлпаларының эволюциялық маңызы көрсетілген. Омыртқылылардың эволюциясы олардың қоректену жолдарына тәуелді

Эволюция хордовых обуславливалась и направлялась способом питания и корректировалась взаимоотношениями с хищниками.

The article describes the evolutionary role of animal tissues in mouth organs development. The evolution of chordata is influenced by their eating habits.

УДК 576.1:576.12:576.30

ХОРДОВЫЕ: ВЕРСИЯ ФИЛОГЕНЕТИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И СИСТЕМЫ

*А.О. Соломатин, канд. биол. наук, профессор,
кафедра «Биология»*

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Омыртқалы жануарлардың тіршілік ету орталарына бейімделу классификациясы жасалды.

Разработана классификация адаптации позвоночных к средам обитания.

The classification of vertebrates adaptation and the environment has been developed in the article.

УДК 574:556.512:556.535.8

ИСТОЧНИКИ ТЕХНОГЕННОГО ЗАГРЯЗНЕНИЯ БАССЕЙНА РЕКИ ИРТЫШ

*Б.Г. Ташмухамбетов, магистрант,
кафедра «Биология»*

Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)

Бұл мақалада Ертіс өзенін ластайтын техногенді факторлар, ауыр металдың қай түрімен ластанғаны, зерттеу жұмыстары және өзеннің ластану көрсеткіштері де баяндалған.

В предлагаемой статье описаны источники техногенного загрязнения, загрязненности отдельными видами тяжелых металлов, показана динамика загрязненности реки Иртыш, приведены результаты лабораторных исследований.

In this article the source of technological pollutions, the degree of pollution with heavy metals, ways of investigations and of pollution rates of river are shown.

**Медицинские, ветеринарные и
сельскохозяйственные науки**

УДК 619.612.017: 616.981.42.636.22

**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СПОСОБА ПРИГОТОВЛЕНИЯ АНТИГЕНА
ДЛЯ РДСК ПРИ БРУЦЕЛЛЁЗЕ ЖИВОТНЫХ**

*Л.И. Проскурина, д-р вет. наук, профессор, Т.Е. Никитина, магистрант,
кафедра «Прикладная биотехнология»
Инновационный Евразийский университет (г. Павлодар)*

Мал бруцеллёзі кезінде диагностикалық антиген дайындау әдістерін жетілдіру жайындағы деректер, оның белсенділігі, сезімталдығы және ерекшелігі туралы мәліметтер келтірілген. Ұсынып отырған препаратты қолдану аурудың диагностикасының және жалпы бруцеллёзге қарсы іс-шаралар тиімділігін арттыруға мүмкіндік беретіндігін көрсетеді.

Приведены данные о совершенствовании способа приготовления диагностического антигена при бруцеллёзе животных, сведения о его активности, чувствительности и специфичности. Показано, что применение предлагаемого препарата позволит повысить эффективность диагностики заболевания и в целом противобруцеллёзных мероприятий.

There is information on affordable means of improvement for the antigen diagnostic preparation in animal brucellosis, its progress, sensitivity and peculiarities. Therefore, there has been depicted that the application of suggested species allows increasing the efficiency for the medical condition diagnosis and antituberculosis activities.

УДК 619.612.017: 616.981.42.636.22

**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СПОСОБА ПРИГОТОВЛЕНИЯ ДИАГНОСТИЧЕСКОГО
АЛЛЕРГЕНА ПРИ БРУЦЕЛЛЁЗЕ ЖИВОТНЫХ**

*Л.И. Проскурина, д-р вет. наук, профессор, Т.Е. Никитина, магистрант,
кафедра «Прикладная биотехнология»
Инновационный Евразийский Университет, г. Павлодар*

Мал бруцеллёзі кезінде диагностикалық аллерген дайындау әдістерін жетілдіру жайындағы деректер, оның белсенділігі, сезімталдығы және ерекшелігі туралы мәліметтер келтірілген. Ұсынып отырған препаратты қолдану бруцеллёзге қарсы іс-шаралар тиімділігін арттыруға мүмкіндік беретіндігін көрсетеді.

Приведены данные о совершенствовании способа приготовления диагностического аллергена при бруцеллёзе животных, сведения о его активности, чувствительности и специфичности. Показано, что применение предлагаемого препарата позволит повысить эффективность противобруцеллёзных мероприятий.

There is information on affordable means of improvement for the allergen diagnostic preparation in animal brucellosis, its progress, sensitivity and peculiarities. Therefore, there has been depicted that the application of these species allows increasing the efficiency of antituberculosis activities.

УДК 615.33.

ЭВОЛЮЦИЯ ЛЕКАРСТВЕННОЙ РЕЗИСТЕНТНОСТИ SALMONELLA ENTERITIDIS

*М.П. Корнюхина, госпитальный эпидемиолог, М.О. Доскельдина,
зав. вторым инфекционным отделением, В.А. Дубовенко, зав. бактериологической лабораторией,
С.А. Александрова, врач-бактериолог,
А.К. Смагулова, зав. детским гепатоцентром
ГУ «Павлодарская областная инфекционная больница» (г. Павлодар)
e-mail: bolnicaoib@mail.ru*

2007-2009жж. ауруханаға жатқызылған науқастардан ағарда езуәдісімен блінген Salmonella enteritidis штамдардың 12 бактерияға қарсы дәрілеріне сезгіштік спектрі зерттеу нәтижесінде, қоздырушы дәрілік

резистенттігінің 83,9%-дан 92,5%-ға дейін тсу шегі анықталған. Канамицин, фуразолидонға дәрілік резистенттікке тсу шегі белгіленген, және 2,4 ұрпақ фторхинолон, аминопенициллин, цефалоспиринге биік сезгіштік сақталған. Мына басыттағы дәрілік резистенттік эволюция онан арғы salmonella enteritidis арасында «госпитальдық» штамдарды құрғааәжкеле алады және аурудың клиникалық ағымы мен эпидемиологиялық процесін гзгерте алады.

В результате изучения спектра чувствительности к 12 антибактериальным препаратам штаммов salmonella enteritidis, выделенных от больных, госпитализированных в стационар с 2007 – 2009 гг., методом разведения в агаре установлены рост лекарственной резистентности возбудителя с 83,9% до 92,5%. Отмечены рост лекарственной резистентности к фуразолидону, канамицину и сохранение высокой чувствительности к фторхинолонам, аминопенициллинам, цефалоспорином 2,4 поколениям. Дальнейшая эволюция лекарственной резистентности в этом направлении может привести к формированию «госпитальных» штаммов среди salmonella enteritidis и изменить эпидемиологический процесс и клиническое течение болезни.

The spectrum of sensitivity of salmonella enteritidis strains isolated from people admitted hospitals in 2007-2009 to 12 antibiotics has been studied by the agar dilution method, which established an increase in the pathogen's drug resistance and the emergence of multidrug-resistant strains 89,2-92,8%. It has been found that the drug resistance of the pathogen furazolidone and canamicine increases and its high sensitivity only to carbapenems, some fluorogquinolones, aminopenicillins, and third-fourth generation cephalosporins preserves. Further evolution of drug resistance in this direction may lead to the formation of hospital strains among Salmonella enteritidis ones and alter an epidemiological process and the clinical course of the disease.

УДК 614.24

ПРИМЕНЕНИЕ СЕКРАЗОЛА В ПУЛЬМОНОЛОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКЕ

Е.Б. Богачев, Г.Д. Амирханова, О.П. Петрова
Больница скорой медицинской помощи (г. Семей)
aspirant57@mail.ru

Мақалада аймақтағы көп таралған тыныс жолдары ауруларын емдеу әдістері туралы айтылған. Емдеу үшін қолданылатын препараттардың түрлері, олардың әсер ету механизмі жазылған. Соңғы кезде қолданылатын құрама препараттардың бірі «Секразолды» ЖМЖА пульманологиялық бөлімінде қолдану туралы мәліметтер келтірілген. Демікпе ауруымен ауыратын науқастарды емдеуде осы препараттың тиімді әсері анықталды.

В статье рассмотрены причины и методы лечения заболеваний дыхательных путей. Приведены различные препараты для лечения болезней органов дыхания и механизм их воздействия и эффективность лечения. Рассмотрен комбинированный препарат «Секразол», который используется в пульманологическом отделении БСМП. Приведены результаты лечения в группе больных. Установлен отчетливый положительный терапевтический эффект данного препарата для лечения больных.

The article describes the causes and treatments for respiratory diseases. The different drugs for the treatment of respiratory diseases and the mechanism of their impact and effectiveness of treatment. Considered a combined preparation "Sekrazol" which is used in department emergency hospital. There is a clear positive effect of this drug for the treatment of patients.